

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jnstitutio vite sacerdotalis d[omi]ni Joannis tritemij
abbatis spanhemensis ordinis diui patris benedicti
mogu[n]tinensis dioces[is] ...**

Trithemius, Johannes

[Mainz], [nach 22.X. 1494]

De auaricia et cupiditate fugienda. Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31315

Paulus magist.
24
semper petas informari. Non te pudeat nomen subire disci-
puli; si pertinere cupias ad honorem magisterij. **S**piritus
etenim sanctus qui docet hominem scientiam: humilitatis
amator est. Quando sedes ad mensam ut cibum capias.
prius sacris lris insonandū memineris: quatenus dum can-
ro pascitur: mens suo alimento minime defraudetur. In
toletano qui pro consilio ita legitur. Pro reuerentia dei et
sacerdotū id universa constituit synodus: ut quia solent
crebro mensis ociose fabule interponi: et omni sacerdo-
tali conuiuio lectio diuinarū scripturarū misceatur. Per
hoc enim et anime edificantur ad bonum: et fabule non de
necessitate prohibentur. Clericū enim dei esca spūs est: quia
non in solo pane vivit homo: sed in omni verbo quod proce-
dit de ore dei. Maximā antiqui patres et sacerdotes diligentiā
scripturis sanctis impenderūt: ut et mente salu-
briter pascerent: et posteritati ad eruditionē utilia prouide-
rent. Istorū vestigijs inhoreamus: ut digni coram deo
ministri inueniri mereamur.

De auaricia et cupiditate fu- gienda.

Cap. V.

Quamq; in principio sermonis nři contra au-
ariciam et cupiditatem disputauerimus: certa
nihilominus racōne ducimur: ut etiā in hoc
loco de hac ipa re iterū eloquiamur. Nunq; em satis con-
tra hoc viciū agitur: nisi cū funditus extirpatur. Sciens
autē salvator noster qđ difficile sit dinitē intrare in regnum
dei: sequētibus se dixit. Nisi quis renūcierit omnibus que
possidet: nō potest meus esse discipulus. Hinc psalmista
nos admonet dicens. Diuicie si affluāt: nolite cor appon-
nere. Et apls dicit. Habentes victū et amictū: his cōtentī
simus. Quid amplius querimus: qui mīstri dei sumus?
Turpis est in sacerdote dei cupiditas: turpis auaricia:
Werlos. Apud. P. et auaricia continet. h. 111

24

rituras querere: diuicias noli amare. **I**acta cogitatū tuū
in dño et ipē te enutriet: ipē esurientē te pascet: ipē custos
dīet. **H**ec volo ut pūudentiā domesticā penitus abūrias:
sed neq; auariciā excedas. **R**adix omniū malorum cupiditas
est: q; hoīem nō sinit deo in libertate spūs viuere: sed mena
tē sp̄ torquet curis amaris: nec p̄mitit eū aliūde q; dedi
uicijs cogitare. **D**ediocritas autē res tutissima est: q; nec
egestate p̄mitur: nec abundātia in supbia elcuat. **C**idem
inter sacerdotes dei cultores idolorū: q; pecunij cōgregā
dis sp̄ inuigilat: q; auaricie student: q; de eterna vita nihil
aut parū cogitat. **C**uiū tanq; nati sunt ad questū: pietan
tem in paipes longe abūciūt: nihil aliud q; aurū querere
et inuenire concupiscūt. **C**ideres inter illos quosdā auar
ros et miseros diuites: quibz rerū tpaliū copia et abundā
tia maxima est: sed facultas vtendi acquisitis deest. **O**mīn
bus diebz quibz versant in terra misere viuūt: comedere
et bibere p̄ necessitate corpis nō p̄sumūt: augere ad acerū
uū pecunie sp̄ aliqd cōcupiscūt. **L**ucris inuigilat: de anī
marū salute nihil penitus curant. **P**lus dolent de amissō
denario: q; si dece ex sibi cōmissis aīe perirēt. **S**ed mirū
nō est si alienā negligat: q; p̄priā dānat. **Q**uisq; em̄ cor suū
auaricie et cupiditati semel submiserit: nūq; aut raro liber
erit. **S**emp ad maiora lucra pecuniarū estuat: ad augmen
tū auri sp̄ anhelat: tātocq; crescit habendi desideriū: quāto
cōtigerit creuisse nummū. **I**am deinceps vnu beneficium
quantūlibet pingue non sufficit: p̄ impetrāndis etiā alij s
sacerdos auarus discurrat: p̄ phas ne phasq; nancissi lan
borat qd improbe cōcupiscit. **C**urrit interea ad sedē apo
stolicā: petīconis sue narrat causā: que si cū veritate discu
titur: falsa p̄tinus inuenit. **P**rebendas deinde vñ bo
mo multas impetrat: curā ouiuū mercenarijs locat: lanā
et lac de ouibus recipit: sed gregē pascere cōtēnit. **C**e inq;
ppheta pastoribz: q; pascūt semetipos. **P**utat se a noxa li
beros q; p̄ dispensationē sūmi pōtificis mltā beneficia obti
nēt: sed qd requirat ad iustā impetratiōnē nō pēsant. **T**u
autē sta et noli trāsgredi termos antiquos quos posuerit

Brunfels
Cronaca

Brunfels
Cronaca

25

patres tui: sed pone cōcupiscentie modū: ne cadas in pec-
catum. **U**nus beneficio qđ tibi pro mediocritate tui status
sufficit te volo esse contentum: ne si plura sine iusta necessi-
tate suscepferis: grauius coram deo inde iudiceris. **A**holi
multitudinē secus agentū in exemplū assumere: noli per-
latam viā peccantū incedere: si ad vitam voles puenire.
Qui altari deseruit de altario vivat: q autē pascere oves
neglit: lanam et lac ab eis qua temeritate requirit? **I**n
ſtituta sunt ecclesiastica beneficia pro sustentacione eorum
qui ea deserunt: nō ad auariciā illoꝝ qui sua querunt. **Q**ui
onus portat et curā: dignus est recipere sustentationem.
Qui autē fugit onus sollicitudinis: non sine culpa p̄cipit
enolumentū lactis. **S**i ergo christi oves pascere rēnūis:
pastorem oves: sed propter oves pastor constitutus est.
Neꝝ cura animarū a p̄petenda est ut habeantur alimēta;
sed alimenta potius requirēda sunt: ut debita ouibus ad-
hibeat cura. **S**ed a multis nūc ordo puerit: qui p̄la-
turas et beneficia idcirco a p̄petūt ut in archa pecunias ha-
beant: non ut animas p̄ dei amore pascant. **O** pastor et
idolū: q̄ misere decipis temetipm. **C**uras tantū ut come-
das: qui ut curare aīas posses comedere debueras. **C**u
piditas radix maloꝝ omniū est: mater trāgressionis. ma-
gistra nocendi: auriga malicie. inuentrix dolii: seditionis
origo. fouea scandali: promotrix mendacij. **S**acrilegia
commitit et furtā: predas agit et incendia: bella gerit et
homicidia. **D**enīq̄ sola cupiditas est que symoniace ho-
mines emere et vendere docuit: inique petit et recipit:
inīuste negociatur. dolis innititur: mendacio et periurio
fouetur. **I**pa est que fidem frangit: dissoluit pactum: testi-
moniū corrūpit. et violat iuramentū. **T**haritatē quoq̄
inter deū et hominē extinguit cupiditas: fraternalē dilectio
nem interrūpit: concordiā turbat. infatuat cōsilium: equi-
tatis puerit iudicium: destruit vnitatē. **S**i ergo te dignū
deo ministriū exhibere desideras: hanc omniū maloꝝ ra-
dicem de corde quātocius euellas. **B**revis est omnis ter-

*Charitatē in
nominis et dñi
nō p̄mitit*